

інвестиційну діяльність – придбання і реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, що не є складовою частиною еквівалентів коштів;

фінансову діяльність – діяльність, що призводить до зміни розміру і складу власного і позикового капіталу підприємства [2].

На відміну від визначеної в П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати" класифікації, план рахунків виділяє інші операційну та звичайну діяльності.

На субрахунок 791 "Результат операційної діяльності" відображається прибуток (збиток) від основної діяльності підприємства, але на цьому субрахунок показують у порядку закриття і результати від іншої операційної діяльності. На субрахунок 792 "Результат фінансових операцій" відображаються не тільки результати, які належать до фінансових, але й частково до інвестиційних. На субрахунок 793 "Результат іншої звичайної діяльності" закриваються рахунки 74 "Інші доходи" та 97 "Інші витрати". Так, згідно із П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати" у статті "Інші доходи" показується дохід від реалізації фінансових інвестицій, неопераційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства на субрахунок 793 "Результат іншої звичайної діяльності" частково відображаються і доходи і витрати від інвестиційної діяльності [5].

Для того, щоб підприємство могло чітко визначати обсяг та ефективність інвестицій необхідно розділити інвестиційну діяльність на основну інвестиційну діяльність та іншу інвестиційну діяльність та деталізувати субрахунки 792 та 793 відповідно до даного поділу.

Також проблемою при формуванні фінансових результатів є те, що багато підприємств не створюють резерв сумнівних боргів за дебіторською заборгованістю, тобто дебіторська заборгованість включається до підсумку балансу за первісною вартістю. Це призводить до завищення валюти балансу. Нарахування резерву сумнівних боргів відображається у складі інших операційних витрат. Формуючи цю суму, підприємство може свідомо впливати на величину прибутку звітної періоду, і на загальну фінансову картину роботи підприємства за звітний період [6].

Отже, дослідження показали, що фінансовий результат є досить складною та багатогранною категорією. Для загального вдосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства необхідно запровадити єдині класифікаційні ознаки видів діяльності, що потребує зміни у формі звіту про фінансові результати і методичні засади формування інформації за показниками Звіту в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з особливостями обліку фінансових результатів за національними та міжнародними стандартами.

Наук. керівн. Черноіванова Г. С.

Література: 1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>. 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати", затверджений наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246 зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>. 3. Актуальні проблеми обліку аналізу та аудиту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/11763/1/конферен.2012.pdf>. 4. Сопко В. М. Бухгалтерський облік : навч. посібн. / В. М. Сопко. – К. : КНЕУ, 2000. – 208 с. 5. Дмитренко А. В. Класифікація видів діяльності як основа обліку доходів і витрат від спільної діяльності / А. В. Дмитренко // Економіка і регіони. – 2008. – № 3. – С. 125–127. 6. Ковальчук О. В. Удосконалення методики обліку фінансових результатів / О. В. Ковальчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 7. – С. 30–32.

Лысякова А. О.

УДК 336.14(477)

Студент 4 курса
факультета экономики и права ХНЭУ

ОСОБЕННОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА УКРАИНЫ

Аннотация. Выявлены взаимосвязи в изменениях распределений доходов и расходов государственного бюджета Украины, отражена динамика роста основных экономических показателей, определена закономерность в пропорциональности изменений дефицита бюджета страны и роста инфляции.

© Лысякова А. О., 2013

Анотація. Виявлено взаємозв'язки у змінах розподілу доходів і видатків державного бюджету України, відображено динаміку зростання основних економічних показників, визначено закономірність у пропорційності змін дефіциту бюджету країни і зростання інфляції.

Annotation. The relations in changes of income and expenses of the State Budget of Ukraine were revealed, the dynamics of major economic indicators growth was reflected, the proportionality of the regularity in changes in the pattern of the country's budget deficit and inflation growth was determined.

Ключевые слова: финансовые отношения, государственный бюджет, затраты, дефицит бюджета, инфляция, доходы, расходы.

Финансовые отношения, складывающиеся у государства с предприятиями, организациями, учреждениями и населением, называются бюджетными. Специфика этих отношений, как части финансовых, состоит в том, что они, во-первых, возникают в распределительном процессе, и, во-вторых, связаны с формированием и использованием централизованного фонда денежных средств, необходимого для удовлетворения общегосударственных потребностей.

Бюджетные отношения многообразны, они происходят между секторами экономики, сферами общественной деятельности, отраслями народного хозяйства, территориями страны и охватывают все уровни хозяйствования.

Бюджетные отношения носят объективный характер. Они обусловлены тем, что в государстве из года в год должна концентрироваться определенная доля национального дохода, необходимая для удовлетворения социально-культурных потребностей населения, решения оборонных задач, покрытия общих затрат государственного управления.

Конкретная величина бюджетного фонда, отражающая степень централизации финансовых ресурсов в государстве, зависит от ряда факторов: уровня развития экономики; методов хозяйствования на предприятиях, в организациях, учреждениях; решаемых обществом экономических и социальных задач и т. п. [1].

Целью данной работы является выявление закономерностей в изменениях доходов и расходов государства.

Государственный бюджет – ведущее звено финансовой системы и основная финансовая категория. В нем объединяются главные доходы и расходы государства. Бюджет объединяет основные финансовые категории, такие как налоги, государственный кредит, государственные расходы и их взаимодействие.

Сущность государственного бюджета, как экономической категории, реализуется через его основную функцию – распределительную.

Содержание распределительной функции бюджета определяется процессами перераспределения финансовых ресурсов между разными подразделениями общественного производства.

Сфера действия распределительной функции определяется тем, что в отношении с бюджетом вступают почти все участники общественного производства.

Основными объектами бюджетного перераспределения являются национальный доход, а также часть национального богатства. Основные направления распределительной функции связаны с перераспределением национального дохода, с вмешательством в процесс общественного воспроизводства, с финансовым обеспечением социальной политики, обеспечением монопольной прибыли [2].

Следует проанализировать основные показатели государственного бюджета Украины за последние три года. В качестве базовых показателей для оценки состояния бюджета автор выбрал такие: доходы и расходы страны, номинальный ВВП, темп роста ВВП, уровень инфляции, фонд оплаты труда, курс национальной валюты, дефицит бюджета. Данные государственного бюджета за 2009 – 2011 гг. приведены в таблице [3 – 5].

Таблица

Показатели государственного бюджета Украины за 2009 – 2011 гг.

Показатель	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Доходы, млрд грн	237,5	267	281,47
Расходы, млрд грн	265,6	323	321,92
Номинальный ВВП, млрд грн	1062	1083	1253
Рост ВВП, %	0,4	3,7	4,5
Уровень инфляции, %	9,5	13,1	8,9
Фонд оплаты труда, млрд грн	290	338,9	398
Курс национальной валюты, грн/долл.	7,5	8	7,95
Дефицит бюджета, %	2,96	3,5	3,08

Согласно указанным данным, можно сказать, что все показатели стремительно растут, более наглядно это можно отразить с помощью построенной диаграммы на основе данных, приведенных в таблице (рис. 1).

С каждым годом значительно возрастают одновременно бюджетные поступления и затраты. В период с 2009 по 2011 г. расходы возросли на 21 %, а доходы – на 19 %. Также в течение трех лет затраты превышают поступления в среднем на 16 %, а именно: в 2009 г. – на 12 %, в 2010 г. – на 21 % и в 2011 г. – на 14 %, в результате этого имеет место такое явление, как дефицит бюджета.

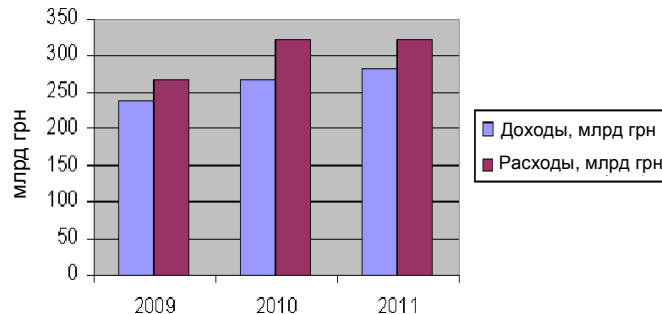

Рис. 1. Соотношение доходов и расходов государственного бюджета

Дефицит бюджета – это сумма, на которую затраты государства превышают его доходы. Причины бюджетного дефицита разнообразны: спад производства, снижение эффективности функционирования отдельных отраслей в стране, значительные военные затраты, несвоевременное проведение структурных изменений в экономике либо техническое переоснащение, а также другие факторы, влияющие на социально-экономическое положение страны [2; 6].

В Украине дефицит бюджета стремительно растет, это приводит к тому, что население страны, в лице частных предпринимателей, непосредственно участвует в покрытии дефицита путем выплаты налогов, которые искусственно повышаются государством. Примером может послужить повышение сборов с частных предпринимателей, произведенное в 2010 г. Динамические изменения дефицита бюджета отражены на рис. 2.

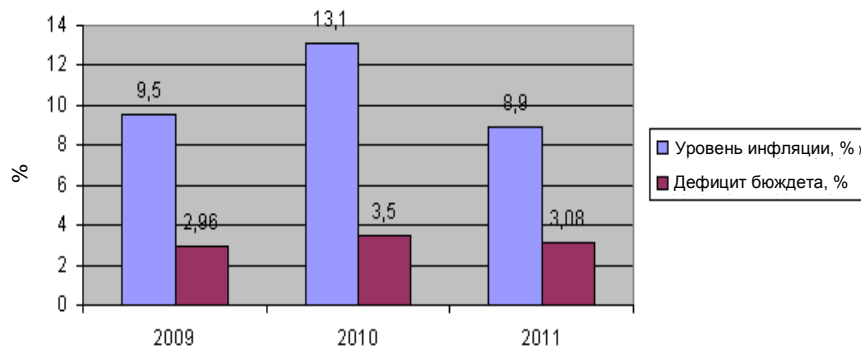

Рис. 2. Рост инфляции и дефицита бюджета

Дефицит с 2009 по 2010 год увеличился на 0,54 %, а с 2010 по 2011 год уменьшился на 0,42 %. Таким образом, можно утверждать, что государству удалось покрыть 0,42 % дефицита.

Следующий показатель для анализа государственного бюджета Украины – это инфляция. Инфляция – это повышение общего уровня цен на товары и услуги. Анализируя показатели инфляции, можно заметить позитивную тенденцию, а именно: в период с 2009 по 2010 год уровень инфляции возрос на 3,4 % до 13 %, а с 2010 по 2011 год снизился на 4,2 % до 8,9 %. Такого рода явление несет в себе положительный характер непосредственно для населения страны, так как цены на товары и услуги падают, а покупательная способность жителей возрастает [7].

В данный момент в Украине можно провести ряд мероприятий по сокращению дефицита государственного бюджета. Бюджет может не преступить определенный порог дефицита в том случае, если украинское правительство более не будет делать заимствований. На сегодняшний день бюджет находится в довольно напряженном состоянии по причине нехватки источников доходов. Также сокращению расходов может способствовать принятие жесткого закона о государственных закупках и ряд других непопулярных мер, в том числе повышение цен на газ и уменьшение административных расходов на 10 %. Уменьшение дефицита бюджета возможно за счет ограничения быстрого роста фонда оплаты труда в государственном секторе, проведения пенсионной реформы, а также уменьшения трансферта из госбюджета в Пенсионный фонд [8].

Таким образом, государственный бюджет – это ведущее звено финансовой системы и основная финансовая категория. В нем объединяются основные доходы и расходы государства. В государственном бюджете не малую роль играет дефицит бюджета, который возникает в случае

сокращения доходов и увеличения расходов. Дефицит можно сократить с помощью оформления государственных займов, а также с помощью эмиссии денег. Дефицит бюджета выступает одной из основных причин инфляции и экономической нестабильности в Украине.

Проведя данное исследование, автор выявил основные закономерности, на которых строится государственный бюджет, а именно: чем больше дефицит бюджета, тем больше уровень инфляции, тем нестабильнее становится национальная валюта, ухудшается общий уровень жизни в стране.

Научн. рук. Серикова Т. Н.

Литература: 1. Фещенко Л. В. Финансы : учебн. пособ. для самост. изучения дисц. / Фещенко Л. В., Проноза П. В., Меренкова Л. А. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2003. – 232 с. 2. Бюджет Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://ru.wikipedia.org/wiki/Бюджет_Украины. 3. Про Державний бюджет України на 2009 рік : Закон України № 835-VI від 26 грудня 2008 року (зі змінами згідно з Законом № 1498 від 10.06.2009 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 4. Про Державний бюджет України на 2010 рік : Закон України № 2154-VI від 27 квітня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 5. Про Державний бюджет України на 2011 рік : Закон України зі змінами та доповненнями, внесеними Законами України від 7 квітня 2011 року № 3220-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 6. Бюджетний дефіцит [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Бюджетний_дефіцит. 7. Інфляція [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki/Инфляция>. 8. Государственный бюджет Украины на 2011 год [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://solist2.com.ua/ekonomik/2011/budjet-2011.html>. 9. Дефицит государственного бюджета в 2010 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ubr.ua/finances/macroeconomics-ukraine/deficit-budjeta-2010-poradaem-v-desiatku-61759>.

УДК 658.14

Шовкопляс Н. В.

Магістр 2 року навчання
заочного факультету ХНЕУ

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ "ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА"

Анотація. Проаналізовано підходи до визначення поняття "фінансова стійкість підприємства" різних вчених-економістів. Наведено актуальне для сучасної економіки поняття "управління фінансовою стійкістю підприємства".

Аннотация. Проанализированы подходы к определению понятия "финансовая устойчивость предприятия" разных ученых-экономистов. Приведено актуальное для современной экономики понятие "управление финансовой устойчивостью предприятия".

Annotation. This article analyzes the approaches to the definition of "financial stability of an enterprise" concept of different economists. The actual definition of "management of financial stability of an enterprise" concept was offered.

Ключові слова: фінансова стійкість підприємства, управління фінансовою стійкістю підприємства, фінансовий стан підприємства, платоспроможність, конкурентоспроможність, рентабельність, ліквідність, структура капіталу.

У сучасних економічних умовах більшість підприємств стикаються з багатьма проблемами, які ускладнюють їх фінансове становище, адже значна частина прибутку має інфляційний характер, ускладнюється ситуація з платоспроможністю. Нинішній стан економіки вимагає від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції та послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, ініціативи і т. д.

Однією з характеристик стабільного стану підприємства є його фінансова стійкість. Вона обумовлена як стабільністю економічного середовища, в рамках якого підприємство здійснює свою діяльність, так залежить і від результатів його функціонування, його активного й ефективного реагування на зміну внутрішніх і зовнішніх факторів.